

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ В СІМ'Ї

Ю.О. Блудова

магістр педагогіки вищої школи

Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

Громадянське виховання покликане виховувати у молодій людині високі моральні ідеали, почуття любові до своєї Батьківщини, потреби у служінні їй. Відомо, що основні риси громадянина формуються в молодому віці, під впливом загальнонародних, національних цінностей, у взаємодії особистості із суспільством, яке на кожному етапі представляють сім'я, школа, різноманітні колективи. Але все ж першими вихователями дитини є батьки.

У розгалуженій системі виховання чільне місце посідає патріотичне виховання. Патріот – людина, яка виявляє любов до своєї Батьківщини, відданість своєму народові, прагнення захистити його надбання, збагачувати загальнолюдські морально-духовні цінності. Як зазначав В.О. Сухомлинський, патріотизм як діяльна спрямованість свідомості, волі, почуттів, діалектично пов'язаний з освіченістю, етичною, естетичною, емоційною культурою, світоглядною стійкістю, творчою працею. Виховання патріотичної свідомості, почуттів і переконань неможливо відокремити від складного цілісного процесу формування особистості [4].

Джерелом патріотичного виховання є культ рідного слова батька й матері, колискова пісня, рідна оселя, героїчна минувшина народу, діяльність історичних постатей, конкретні вчинки особистості, спрямовані на матеріальне й культурне збагачення свого народу.

Патріотичні почуття здатні запалити людину на великі й благородні звершення в ім'я своєї батьківщини й країни [3].

В арсеналі виховання патріотизму безпосередньо в родині є багато засобів і методів впливу. Та головне — це достатній рівень сформованості патріотичних почуттів до батьків, залучення дітей до конкретного творення й примноження багатства й краси рідної оселі, села, міста. Щоб дитина завжди

могла сказати собі: це я садила цю яблуню, це я разом з мамою й татом будував цей дім, прикрашав його, це ми, коли навчалися в школі, садили й доглядали алею юності, це зрештою невичерпна любов до Мама й Тата, бабусі й дідуса, своїх братів і сестер. І найвищий ідеал — любов до своєї Батьківщини. Дитина з молоком матері має увібрати в себе незаперечну аксіому, яку висловив свого часу український поет Важіль Симоненко: «Можна все на світі вибирати, сину, вибирати не можна тільки Батьківщину».

Глибокі почуття патріотизму — це та непомітна, але міцна пуповина, яка утримує особистість у колі морально-духовної святості, спонукає до високих духовних діянь — від любові до Мама й Тата до уболівання за свою країну .

Батьки мають сформувати у своїх дітей шанобливе ставлення до державних символів: Гімну, Прапора, Герба. Виховуючи в дітей почуття патріотизму, не варто замикатися тільки в національних межах. Певна нація є органічною частиною всього розмаїття народів, які населяють планету. Кінець початок ХХІ ст. характеризується бурхливим розвитком і народних зв'язків і відносин. Глобалізація, як зазначає академік В.Г. Кремень, — це тенденція до єдності світу й до загострення в цивілізованих рамках конкуренції між державами-націями. Тому освіта, уся система виховання повинна готувати людину, органічно адаптовану до життя у світі багатоманітних зв'язків, від контактів з найближчим оточенням до глобальних. Треба навчити молоде покоління культурі плюралізму думок. Виховання дитини має будуватися в такий спосіб, щоб вона відчувала себе і патріотом своєї Батьківщини, громадянином світу [2].

Процес формування в молоді почуттів поваги й поцінування Людини як найвищої цінності на землі, толерантного ставлення до представників інших націй і народностей має тривати впродовж усього періоду життєдіяльності дитини в сім'ї. Батьки передусім самі мають виявляти почуття гуманізму, доброзичливості, толерантності щодо людей інших етнічних груп, рас. Діти повинні чути від батьків, по-перше, переконливі твердження, що всі люди на

землі рівні; по-друге, вони є носіями цінних людських якостей, які несуть у собі загальнолюдські морально-духовні надбання й вирізняються певними національними властивостями, що базуються на загальнолюдських цінностях, етнічною ментальністю, до якої треба ставитися з повагою й терпимістю, бо це їхнє духовне багатство; і, по-третє, переконувати своїх дітей, що немає поганих, морально неповноцінних етнічних груп, а є лише окремі члени тих чи тих національних спільнот, які через суб'єктивні й об'єктивні причини можуть робити негативні дії або вчинки [1].

Сучасні засоби масової інформації, особливо телебачення дають можливість дітям виходити за рамки родини, своєї країни і спостерігати, як живуть люди в усіх куточках світу, як працюють, розважаються, спілкуються росіяни, французи, японці індійці, іспанці, єгиптяни, конголезці та ін.

Важливим засобом для формування толерантного ставлення до людей різних рас і національностей є казка. У колі родини, в дитячому садочку треба використовувати казки різних народів. Це велика школа гуманізму й толерантності. Вигадані розповіді про людей, а особливо про діти сприймаються як цілком реальні, й у кожному персонажів казки вбачається передовсім Людина [3]. Така ж людина, як тато чи мама, брат чи сестра. Таким чином у дитини навіть не на рівні свідомості, а на чуттєвому рівні формується почуття людиноцентризму, культу Людини.

Величезний масив знань, якими має оволодіти і дитина на різних рівнях пізнавального шляху, згодом забудеться. Це природна властивість людської пам'яті. Але те, що поплине з почуттями, залишається в людині назавжди.

Література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 576с.
2. Кремень В.Г. Філософія освіти XXI століття // Освіта України. – 2002. – 28 грудня.
3. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання: Навч.посіб. – К.: Знання, 2006. – 324с.
4. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: у 5т. / В.О.Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1977. – Т.3. – 670с.

Заявка

на участь у конференції «Громадянське та патріотичне виховання студентської молоді» 26 лютого 2010 року

ПІБ: Блудова Юлія Олександрівна

Місце роботи: Харківський гуманітарно-педагогічний інститут

Адреса установи: 61050, м. Харків, пров. Шота Руставелі, 7

Магістр педагогіки вищої школи

Домашня адреса: 61055, м.Харків, вул. Верстатобудівельна, 16, кв. 15.

Д.т. 93-67-20

М.т. 067-475-65-13

Тематичний напрям: «Роль сім'ї та громадських організацій у становленні громадянина України»

Тема доповіді: «Патріотичне виховання в сім'ї»